

GJØVIK KOMMUNE

BARNEHAGE

Barnehage

KD

09 JULI 2010

201001965-213

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Att:

Vår ref. :
BKA/10/1362-3/211.3

Saksnr. :
10/1362

Deres ref. : Gjøvik,
17.06.10

HØRINGSUTTALELSE NYTT FINANSIERINGSSYSTEM FOR IKKE-KOMMUNALE BARNEHAGER I EN RAMMEFINANSIERT SEKTOR

Gjøvik kommune ser positivt på departementets forslag til ny finansieringsmodell. Utgangspunktet i kommunens budsjetterte kostnader til egne barnehager er slik vi ser det, den beste måten og skape likeverdighet og kommunal styring med økonomien. Det er helt vesentlig for kommunesektoren at kommunen gis mulighet til å styre kostnadsveksten i hele sektoren og at denne myndigheten må ligge i egen kommune, og ikke på nasjonalt nivå. Det legges opp til et system for beregning av kommunens kostnader som ivaretar den ikke-kommunale delen av sektoren og gir en viss forutsigbarhet og likhet utover kommunens grense – det mener vi er positivt. Imidlertid ser vi at ordningen og regelverket rundt beregning av kommunens kostnader til egne barnehager stiller store krav til hele kommunens budsjettprosess, til økonomisk kompetanse og stillingsressurser.

Høringsnotatet foreslår budsjett som tilskuddsgrunnlag og nevner ganske riktig at dette ikke fanger opp tilfeller der faktisk forbruk avviker vesentlig fra planlagt forbruk. Departementet foreslår i den forbindelse at vesentlig netto merforbruk i den ordinære driften i kommunale barnehager over minst tre år, skal korrigeres inn i tilskuddssatsene til de ikke-kommunale barnehagene. Gjøvik kommune stiller spørsmål ved hvorfor ikke ev. mindreforbruk i den ordinære driften i kommunale barnehager i løpet av avregningsperioden ikke skal bli gjenstand for samme gjennomsnittsberegning.

Høringsutkastet legger ikke opp til at bevilgingsreduksjoner i løpet av året skal ramme de ikke-kommunale barnehagene. Det kan bety at de kommunale barnehagene er de som i slike tilfeller må ta hele innsparingen for barnehagesektoren mens det ikke vil ha noen økonomiske konsekvenser for de private barnehage-eierne. Dette er urimelig -likeverdig behandling må gjelde i begge tilfeller, og samme regler som for bevilgningsøknninger må også gjelde her.

Kontoradresse: Kauffeldsplass 1
Postadresse: Postboks 630, 2810 Gjøvik
Epostadresse: postmottak@gjovik.kommune.no

Telefon: 61 18 95 00
Telefax: 61 18 97 00
Saksbeh: 61 18 97 08

Banknr.: 6177 05 46809
Foretaksnr.: 940 155 223

Kommunen kan holde kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift utenfor beregningsgrunnlaget

Gjøvik kommune ser at det kan være gode begrunnelser for det. For eksempel barnehager med forsterket gruppe for barn med spesielle behov, "bufferbarnehager" med utvidet areal og bemanning. Når man velger å gå inn for gjennomsnittet som utgangspunkt for likebehandling vil det være rimelig å holde slike barnehager utenom kostnadsberegningen.

Antall telletidspunkter per år – bør disse reguleres i forskrift eller skal det være opp til den enkelte kommune

Gjøvik kommune støtter i utgangspunktet forslaget om ett fast telletidspunkt pr år og at utover dette er det opp til kommunene. Vi ser at flere telletidspunkter i løpet av året vil skape usikkerhet og lite forutsigbarhet i forhold til barnehagens årlige inntekter. Det bør kanskje vurderes som et minimumskrav at kommuner som ønsker mer enn ett telletidspunkt i året fastsetter dette samtidig med at satsene fastsettes i kommunens budsjettprosess. Det må også tydeligere defineres i forskrift om hva som menes med "større gruppe" – hvor mange barn skal til for å utgjøre "større gruppe". Hvis tanken er at flere tellepunkter skal resultere i reduksjon/øking av tilskudd vil dette være med å bidra til økonomisk uforutsigbarhet. Aktivitetsendring bør uansett komme i tillegg til faste telletidspunkter. Ekstra tilskudd er et viktig insitament for barnehagene til å vurdere utvidelser av barnegruppa i noen perioder i året. Det er viktig for barnehagedekningen, spesielt 1. halvår, da det i disse månedene er behov for flere barnehageplasser enn det er 2.halvår.

Skal kommuner som har egne barnehager pålegges å beregne kapitalkostnadene i egne barnehager eller bør de kunne velge nasjonale satser

Gjøvik kommune støtter departementet i sitt valg av modell 2 som gir kommunene valgmuligheten mellom å utarbeide satsen for kapitaltilskudd ut ifra kapitalkostnader i egne barnehager eller velge nasjonale satser.

Vi savner imidlertid at forskriften sier noe om hvorvidt kommunene kan variere fra år til år hvilken beregningsmåte de legger til grunn, eller om det valget man gjør første året blir bindende for senere års beregninger.

I følge høringsnotatet vil kunnskapsdepartementet høsten 2010 gi ut en veileder som blant annet gir nærmere retningslinjer for hvordan tilskudd for kapitalkostnader skal beregnes, herunder hvilke kalkylerente som skal benyttes. Det bør i veilederen gå klart fram hvilke år som skal legges til grunn ved beregning av satsene for kapitaltilskuddet

Mulighet til å gi ekstra tilskudd til barnehager med høye kapitalkostnader – syn på departementets vurdering

Gjøvik kommune støtter departementets vurdering i valget de har gjort ved å ikke gå videre med alternativ modell.

Uttak av verdier - Kommunenes syn på behovet for regulering av uttak av verdier og departementets forslag om regulering av dette.

Gjøvik kommune støtter forslaget til å regulere muligheten til å ta ut verdier. Det synes som et rimelig krav når det fra departementets side sies at hovedprinsippet med foreldrebetaling og offentlige tilskudd er at disse midlene skal gå til et kvalitativt bra barnehagetilbud til barna.

Gjøvik kommune støtter også forslaget om at kommunen gis større myndighet til å kontrollere bruken av midlene ikke-kommunale barnehager får og samtidig at kommunen gis myndighet til å iverksette sanksjoner i form av å kunne kreve tilbakebetaling av tilskudd.

I og med at offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager bevilges gjennom kommunebudsjettet, virker det rimelig at det er kommunerevisjonen som, på lik linje med bruken av øvrige kommunale midler, også følger opp bruken av det offentlige tilskuddet som gis til ikke-kommunale barnehager.

Muligheter til å stille rimelig og relevante vilkår.

Gjøvik kommune mener kommunen som barnehagemyndighet må gis tydelig anledning til å stille vilkår til ikke-kommunale barnehager ved tildeling av offentlig tilskudd. Forskriften bruker ordlyden ”rimelige og relevante vilkår”. Praksis med dagens ordning har vist at det er ikke mange vilkår som er godkjent som ”rimelig og relevante”. Kommunen er av den oppfatning at de ikke-kommunale barnehage må inneha samme forpliktelser og ansvar for statens bestemmelser om full barnehagedekning og rett til barnehageplass som de kommunale barnehagene. Derfor er det ønskelig å gi kommunene anledning til å stille rimelige vilkår ved tildeling av tilskudd, for eksempel at barn bosatt i kommunen som barnehagen ligger, skal være prioritert foran barn fra andre kommuner og at plasser kun kan tildeles barn fra andre kommuner ved ledighet (forutsatt at man har samme krav til de kommunale barnehagene nedfelt i barnehagens vedtekter). Likeså at også de ikke-kommunale barnehagene først og fremst må prioritere rettighetsbarn etter loven framfor å ha sine egne opptakskriterier som overstyrer de nasjonale og kommunale inntakskriteriene.

Fokus på kvantitet i barnehagesektoren er nå avløst av en kvalitetsdebatt. Kvalitet i barnehagen beror i stor grad på de voksne som jobber der, deres kompetanse, engasjement og tilstedeværelse. Kvalitet i barnehagene handler også om hvilke lønns- og arbeidsvilkår de ansatte blir tilbudt og departementet påpeker i sitt høringsutkast at definisjonen av likeverdig behandling legger til rette for likeverdige lønns- og arbeidsvilkår.

Muligheter til å gi sanksjoner.

Gjøvik kommune mener kommunen som barnehagemyndighet må kunne gis mulighet til å iverksette sanksjoner overfor ikke-kommunale barnehager som ikke følger opp/retter seg etter de vilkår/pålegg stat og/eller kommune setter. Som et eksempel på en slik sanksjonsmulighet er kommunens mulighet til å kreve tilbakebetaling av tilskudd. Vi mener departementet bør være like tydelige på å gi kommunen tilsvarende hjemmel i form av lov og forskrift når det gjelder også andre områder innen barnehagefelte, eller ulike typer statlige/kommunale lovlig satte vilkår.

Forholdet til lov om barnehager.

Gjøvik kommune mener som et viktig prinsipp at lov om barnehager og dens forskrifter bør ha en likeverdighet for alle barnehager som mottar likeverdig offentlig tilskudd. Slik dette er i dag blir kommunen pålagt å tildele tilskudd på en likeverdig måte, mens ikke-kommunale barnehager på enkelte områder er unntatt fra bestemmelser i lov om barnehager. Et eksempel på dette, og som i stor grad påvirker kostnadene til drift av de kommunale barnehagene, er lovfestet rett til barnehageplass. Det er kun kommunens ansvar og plikt å oppfylle retten til plass. Dette gir rom for at ikke-kommunale barnehager kan tildele plass til barn som ikke har lovfestet rett til plass, noe som igjen kan medføre at kommunene må etablere tilsvarende antall nye plasser.

Generelle merknader fra kommunen:

Gjøvik kommune ser positivt på forslaget til nytt finansieringssystem for barnehagesektoren. Barnehagesektoren i Norge i dag er sammensatt og det er viktig å sikre likeverdige vilkår for alle barnehagene. Full barnehagedekning gir en stor sektor som forbruker mange offentlige midler og med unntak av foreldrebetaling er det disse midlene som i hovedsak finansierer

barnehagedrift. Det synes derfor helt rimelig at det legges opp til at kommunene får en økt kontroll med at disse midlene nyttes til formålet.

Gjøvik kommune forventer og forutsetter at et nytt finansieringssystem for barnehager i en rammefinansiert sektor vil være fullfinansiert fra statens side. Finansieringen må sikre at kommunene settes i stand til å oppfylle de gode intensjonene som omtales i departementets høringsnotat om likeverdig finansiering og ikke minst kravene som foreligger i Stortingsmelding nr. 45 Kvalitet i Barnehagen. Når kommunene overtar det totale ansvaret for barnehagesektoren må kommunene gis økonomisk sikkerhet og handlingsrom for å kunne oppfylle departementets krav til kvalitet i sektoren.

Gjennom lovverk og forskrifter definerer staten begrepet likeverdig behandling. Gjøvik kommune er av den oppfatning av staten bør ta ansvaret med å følge opp definisjonen om full likeverdig behandling (100 %) allerede fra 2011.

Gjøvik, 30.06.2010

Øivind Hansebråten
fungerende rådmann

Kirsten Aune
virksomhetsleder barnehage